

[Aksel Larsen.]

har givet udtryk for, finder vi, at det ville være heldigst, og det ville være rimeligt, om den danske stat selv påtog sig den nødvendige efterforskning af værdier i undergrunden og i givet fald udvindingen af disse værdier. Herom har ministeren i sin forelæggelsestale sagt, at man kunne naturligvis lade det komme til proces med Danish American Prospecting Co., men uanset processens udfald ville spørgsmålet om den videre efterforskning af råstoffer i undergrunden og den eventuelle indvinding af disse ikke være løst, og derfor finder ministeren, at det er mest hensigtsmæssigt, at man går den af ham foreslåede vej. Jeg kan ikke erklære mig enig med ministeren i dette synspunkt. Jeg er af den mening, at den danske stat både kan og bør investere de nødvendige penge til at foretage undersøgelserne af Danmarks undergrund, og hvis der forefindes værdier, som kan udnyttes, bør den kunne organisere indvindingen.

Jeg har tidligere haft lejlighed til at udtale mig om den konflikt, der var optræk til, efter at det syntes bevist, at saltfundet ved Harte var svindel. Jeg har gjort mig til talsmand for det synspunkt, at man ikke på grund af de fejl, der er begået fra den danske stats og den daværende regerings og regeringschefs side, skulle gå processens vej, men at man ved forhandling skulle søge amerikanernes koncession ophævet på de rimeligst mulige vilkår såvel for Gulf Refining Co. som for den danske stat.

Jeg har også givet udtryk for, at hvis den danske stat mener ikke at være i stand til selv at foretage de nødvendige undersøgelser, var der ikke noget i vejen for, at den kunne antage et kyndigt selskab som entreprenør. Men jeg kan ikke godkende det synspunkt, at hvis man ikke lader et udenlandsk kapitalistisk foretagende foretage de nødvendige undersøgelser, så bliver undergrunden ikke undersøgt.

Man taler så ofte om store nationale opgaver, men mon ikke det ærede medlem hr. Elgaard vil være enig med mig i, at når man kan beslutte at investere mindst 100 mill. kr. i en yderst tvivlsom affære ved Thyborøn, så kunne den danske stat også få råd til at investere 50 eller 100 mill. kr. i en virkelig undersøgelse af hele Danmarks undergrund. En sådan national selvopgivelse:

det kan vi ikke få råd til, og det kan vi ikke tænke os at bevilge de fornødne penge til, kan jeg ikke godkende.

Af rent principielle grunde kan vi altså ikke være velvilligt indstillet overfor et fortsat salg af undergrunden, selvom salget nu gøres delvis og selvom salget foretages på noget gunstigere betingelser end tidligere, rent bortset fra at der i hvert fald her er tale om et salg, medens der, hvad overgrunden angår, ikke har været tale om noget salg; den har man ikke alene foræret væk, man har oven i købet givet penge og andet i tilgift.

Så kommer jeg til det, jeg kaldte vore praktiske grunde til at nære betænkeligheder. Dermed vil jeg udtrykke, at vi ikke har fået nogen forklaring på, hvorfor det er gået, som det er gået hidtil med undergrunden. Der er foretaget en undersøgelse af den mere tekniske side af sagen vedrørende saltfundet ved Harte, man har konstateret, at det var svindel, at eneretsbevillingen altså var givet på uholdbart grundlag. Det ærede medlem hr. Boeck-Hansen taler i denne forbindelse om nogle geologer, der ikke har været påpasselige, og om at den daværende minister — det var den daværende statsminister — åbenbart har haft dårlige juridiske rådgivere. Ja, men spørgsmålet er her: Skal det være tilladt her i landet, at der begås så grove fejl, som der er begået af kontrollen med mr. Ravlins borer, uden at der kan gøres noget ansvar gældende mod nogen som helst, det være sig personer eller institutioner? Skal det være sådan, at et ministerium kan optræde, sådan som statsministeriet optrådte i hele denne sag, uden at man så meget som vil undersøge, hvad grunden var? Og kan og bør der ikke gøres ansvar gældende mod nogen, eller bør det ikke i det mindste fastslås, hvor ansvaret ligger?

Det ærede medlem hr. Boeck-Hansen taler om de dårlige juridiske rådgivere, som den pågældende minister har haft. Nu går der jo kedelige rygter om, at det her ikke drejer sig om rådgivere, men at den nærmeste rådgiver, departementschefen med det populære tilnavn „Frederik den Femte“, overhovedet ikke havde noget med sagen at gøre, ikke fik lov at røre ved den, men at ministeren ordnede det hele selv. Hvis disse rygter har noget på sig, er der altså ikke